

УДК 94:008(94)

<https://doi.org/10.15407/ub.19.259>

*Тетяна Юріївна ПЕРГА,
кандидат історичних наук,
старший науковий співробітник
ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України»
(Київ, Україна)
<https://orcid.org/0000-0002-8725-3451>*

ВИДАТНІ УКРАЇНСЬКІ ХУДОЖНИКИ В АВСТРАЛІЇ: ВАСИЛЬ ЦИБУЛЬСЬКИЙ

У статті подано розлогу біографію художника Василя Євгеновича Цибульського (Цибулько) (1904–1992) — видатного представника української діаспори в Австралії. Життєпис відтворено на основі аналізу задокументованих джерел особового фонду художника в Україні (Ф. 67 Центрального державного архіву зарубіжної україніки (ЦДАЗУ)), частину з яких введено в науковий обіг вперше. Вони дають змогу відтворити малодосліджені сторінки й основні етапи біографії художника. Зроблено короткий огляд його мистецької діяльності.

Ключові слова: Василь Євгенович Цибульський, українська діаспора, українське мистецтво, художник, Австралія, особовий фонд В. Цибульського в ЦДАЗУ.

Українська діаспора зробила значний внесок у збереження мови і культури нашого народу. Однак досі залишаються малодослідженими біографії, діяльність і творчі здобутки багатьох зарубіжних українців. Це передусім стосується хвилі українських мігрантів, які переселилися після Другої світової війни в Австралію. Незважаючи на нечисленність цієї групи (близько двадцяти тисяч осіб), її представники не лише зберегли етнокультурну самобутність, а й створили низку мистецьких шедеврів, які достойно представили українську культуру в полікультурному середовищі Австралії та інших країн світу. Серед видатних австралійських українців варто згадати художника Василя Цибульського. Виявлення нових матеріалів і документальних джерел про його особистість і мистецьку діяльність становить значний науковий інтерес, адже життя українців на цьому далекому континенті в часи «залізної завіси» залишилося поза увагою більшості вітчизняних науковців.

У довідниках, опублікованих у Радянському Союзі до 1991 р., інформації про Василя Цибульського немає, адже митці-емігранти не могли потрапити до радянських видань. Після здобуття Україною незалежності почали відкриватися невідомі сторінки з діяльності зарубіжного українства, зокрема того, яке проживало в Австралії, проте ситуація суттєво не змінилась. Наразі в наукових публікаціях і медійному просторі можна знайти поодинокі згадки про митця, зокрема його прізвище та прізвисько (В. Цибульський; Цибулько), професію (художник), походження (українець). Типовий приклад — інформація, розміщена на сайті Полтавської обласної універсальної бібліотеки імені І. П. Котляревського, де в розділі «Знаменні і пам'ятні дати Полтавщини 2009 року» вказано, що 14 березня «виповнилось 105 років від дня народження Василя Євгеновича Цибульського (Цибулько) (1904–1992), українського художника, який народився в селі Гряковому, тепер Чутівського району» [4]. Схожа інформація розміщена в збірнику наукових праць «Чутівщина: від давнини до сьогодення» [13], короткому біобібліографічному довіднику, підготовленому П. Ротачем «Розвіяні по чужині: полтавці на еміграції» [7, с. 143–144], «Альманасі пошани і визнання Полтавщини» [1, с. 192–193].

У Центральному державному архіві зарубіжної українки існує фонд № 67 «Цибульський (Цибулько) Василь Євгенович, 1904–1992, художник (Австралія)», що налічує 14 справ і 55 документів. Документи митця та його родини були передані архіву в 2014 р. директором Українського центру гуманітарної інформації (УЦГІ) «Світогляд» В. Є. Славинським від імені дочки художника Ганни. У ньому містяться документи біографічного характеру, матеріали, пов'язані з творчою діяльністю, листи до художника, спогади про нього та статті, опубліковані у виданнях української діаспори в Австралії. Також представлена низка документів його дружини Антоніни і дочки Ганни. Частина матеріалів фонду вже опублікована, зокрема історія родини Цибульських відтворена в спогадах його дочки і розміщена на інтернет-ресурсі «Світогляд-Енерго» [5]. Водночас глибинного дослідження творчості художника, його внеску в розвиток українського мистецтва нині ще не здійснено.

В австралійських джерелах згадки про Василя Цибульського також фрагментарні, хоча і більш інформативні. Наприклад, короткі біографічні дані про нього можна знайти у двох довідниках: «Енциклопедія української діаспори» [3] та «Українці в Австралії. Енциклопедичний довідник» [8]. Він згадується також серед членів мельбурнського осередку Спільноти українських образотворчих митців Австралії (СУОМА) [8, с. 464]. Низка статей про творчість художника була опублікована в 1950–1980-х рр. у періодичних виданнях укра-

їнської діаспори в Австралії («Церква і життя» [2], «Українські вісті» [10], «Вільна думка» [11], «Новий обрій» [12] тощо). Автором більшості з них є Д. В. Нитченко [6], який працював під псевдонім Дмитро Чуб, — літературознавець, письменник, мемуарист, критик-мистецтвознавець, громадський діяч, засновник видавництва «Ластівка» та редактор ілюстрованого україномовного альманаху української діаспори «Новий Обрій», що виходив в Австралії.

Отже, нині важливо більш ґрунтовно дослідити життя і творчість Василя Цибульського, зокрема не лише узагальнити існуючу інформацію, а й запровадити в науковий обіг нові документи, які розкривають невідомі раніше факти його біографії.

Василь Цибульський народився 1904 р. у хліборобській сім'ї в селі Гряковому на Полтавщині. У дитинстві в хлопчика виявився хист до малювання, тому вже в школі його почали називати художником. Хоча батько прагнув, щоб син продовжив сімейну традицію і пішов навчатися агрономії, потяг до мистецтва переміг, і він вступив до Харківського художнього інституту. Учителями Цибульського були відомі на той час радянські художники М. Г. Бурачек, С. М. Прохоров, М. А. Шаронов, Ф. Г. Кричевський, І. І. Падалка, В. Т. Седляр [9, спр. 9, арк. 7]. Дехто з них став жертвою сталінських репресій у 1930-х рр. — І. І. Падалка, М. Л. Бойчук, М. Н. Грох, І. І. Врона, К. В. Гвоздик.

Політика коренізації в СРСР мала безпосередній вплив на життя української інтелігенції того часу. Зокрема, за спогадами митця, тривалий час Ф. Г. Кричевський, М. А. Шаронов та В. Т. Седляр носили козацьку зачіску. А сам молодий художник протягом року навчання в Харкові ходив у повному українському вбранні, за що отримав прізвисько «Мазепа». Під час навчання він познайомився зі своєю майбутньою дружиною Антоніною, яка стала його вірною супутницею і порадицею в мистецькій праці протягом всього життя [10, с. 2].

У Харківському художньому інституті, який він закінчив 1930 р. (довідка № 2532, видана 26 травня 1930 р.), Цибульський одержав кваліфікацію художника масової політосвітньої роботи [9, спр. 1, арк. 1], але цим не задовольнився і невдовзі вступив до Ленінградської Академії мистецтв, де навчався в професорів П. П. Кончаловського та Д. М. Кардовського. Здобувши фах вільного художника, Василь Євгенович у 1932–1941 рр. оформляв декорації театральних вистав, читав лекції з малярства в Харківському клубі друкарів, виконував доручення Народного комісаріату просвіти УСРР [9, спр. 9, арк. 2]. Він малював на замовлення портрети багатьох державних діячів пролетарської доби, наприклад В. І. Леніна, П. П. Постишева, С. М. Кірова, а також письменників — В. П. Минка, Р. Шевченка, В. М. Сосюри, М. В. Панова тощо [11, с. 3].

Життя Цибульських під час Другої світової війни і їх еміграція на Захід є однією з найменш досліджених сторінок життя цієї родини. Можна стверджувати, що на початку 1943 р. митець перебував на території Радянського Союзу. Зокрема, збереглося посвідчення, видане Василю Цибульському 25 січня 1943 р. професором Ступницьким, у якому вказано, що він є членом Авторського товариства і працює в ньому на посаді художника. Посвідчення було дійсне до 1 квітня 1943 р. Очевидно, що переїзд на Захід відбувся до цієї дати. Принаймні в «Енциклопедії Української діаспори» зазначено, що 1943 р. він емігрував через Львів до Німеччини, де перебував у таборі Ді-Пі (табори для переміщених осіб, назва походить від англ. «displaced persons») в Гослярі [3, с. 234], який був розташований у британській зоні окупації. Можна припустити, що митець долучився до польсько-української спільноти військовополонених, принаймні це згадується в листі одного з командирів британської окупаційної зони лейтенанта К. Е. Малета [9, спр. 8, арк. 3].

Опинившись на Заході, художник спочатку був змушений малювати портрети відомих німецьких військових, що принесло йому славу великого митця, зокрема портретиста. Пізніше він почав малювати портрети пересічних німців і британських офіцерів, а також картини на замовлення. Низку робіт Василя Цибульського було надіслано до приватних колекцій Британії, Канади та Америки. Як пише Дмитро Чуб в одній зі своїх статей, художник намалював 200 портретів німців і 50 англійців [11, с. 3]. У фонді зберігся цікавий документ — розписка керівника музею ім. Т. Г. Шевченка при Українському Центральному Допомоговому Комітеті Британської зони окупації у Бломберзі Л. Бачинського від 13 лютого 1949 р. про отримання двох картин — «1933 рік на Україні» та олійного образу в рамі «Голова запорожця» (інвентарні номери 1381, 1382), які були подаровані установі їх автором [9, спр. 1, арк. 4].

За підтримки К. Е. Малета художник організував лялькову фабрику, яка мала створити робочі місця для українців і підтримати їх у скрутну повоєнну добу, зокрема уможливити постачання для них продуктів харчування і одягу. Ляльки були зроблені в різних стилях: козаки, що танцюють із шаблями, дівчата в українських народних вбраннях, дівчата-співачки тощо. Деякі екземпляри навіть відправили до Британії, Канади та Америки. Василь Цибульський намалював також портрети лейтенанта К. Е. Малета і його дітей. Британський офіцер, високо цінуючи талант українця, представив його роботи художниці королівської родини, яка на знак високої оцінки передала для митця колекцію рідкісних на той час у Німеччині матеріалів для малярства — фарб, пензлів, полотен [9, спр. 8, арк. 2–3]. За свою мис-

тецьку діяльність, зокрема за створення робіт для британців та українців у 1946–1947 рр., К. Е. Малет, який був двоюрідним братом колишнього прем'єр-міністра Великої Британії Ентоні Ідена, дав Василю Цибульському рекомендаційний лист для подальшого працевлаштування [9, спр. 1, арк. 3] з огляду на плани митця переїхати з Німеччини в іншу країну. Вочевидь цей документ посприяв еміграції Цибульських до Австралії і отриманню 1951 р. (після завершення дворічного робочого контракту з австралійським урядом і проживання в таборі для мігрантів Бонегілла) роботи за фахом. Український художник отримав призначення від Г. Голта, який був покровителем мистецтва європейців у цій країні.

Спершу українець жив у Сідней, а потім переїхав до Джилонга, що розташований недалеко від Мельбурна (штат Вікторія), де до кінця життя працював за фахом. Тут він став активно працювати як художник і як член української громади. На це вказує низка грамот від Української громади міста Мельбурн за «діяльність на збагачення української культури в ділянці малярства» [9, спр. 2, арк. 1–4]. Зокрема, Василь Цибульський виконав багато портретів і відомих діячів української історії і культури (Т. Г. Шевченка, Лесі Українки, І. Я. Франка, М. К. Зерова, Є. К. Коновальця, Івана Багряного, Р. О. Шухевича та інших), і найбільш шанованих українців в Австралії. Художник оформив десятки вистав, сцен до свят як в Джилонгу, так і в Мельбурні. Для української спільноти він виготовив низку сценічних оформлень, театральних декорацій, відзнак. Досить довгий час художник очолював Мельбурнський осередок СУОМА. Також він малював іконостаси в українських православних церквах [3, с. 234] (у Мельбурні, Джилонгу, Аделаїді, Канберрі, деяких містах штату Тасманія) [9, спр. 1, арк. 2–3]. У фонді зберігається низка листів від представників церковних парафій і музеїв, які дякують Цибульському за роботу. Наприклад, у листі від В. Салиги, скарбника Парафіяльної ради Свято-Покровської Парафії Української Автокефальної Православної Церкви в Аделаїді Інкорпорованої, вказується на фахове виконання ікони святої Покрови для іконостасу храму в Аделаїді [9, спр. 7, арк. 1]. Вельми цікавим є лист з Ватикану за підписом патріарха Йосипа Сліпого з подякою за картину художника, яку привезла з Австралії письменниця Зоя Когут. Високо оцінюючи цей твір мистецтва, кардинал сповіщає, що картину буде розміщено в Українському католицькому музеї в Римі і пропонує надсилати нові роботи [9, спр. 3, арк. 2]. Після цього він надіслав художнику ще один лист із подякою, у якому побажав добра, здоров'я і благословив на подальшу творчо-мистецьку працю [9, спр. 3, арк. 3].

Після перших виставок, у яких узяв участь художник, почали надходити замовлення і від австралійців — акторів, посадовців, пересічних громадян. У 1975 р. Василь Цибульський намалював портрет кінозірки Джини Лоллобриджиди, яка гастролювала Австралією. Він хотів розіграти цей портрет у лотерею і зібрати гроші для допомоги бідним дітям, однак актриса не дозволила це зробити і, як власниця картини, забрала її із собою [9, спр. 8, арк. 3].

Василь Цибульський малював переважно в реалістичному стилі, хоча створив і низку картин в стилі імпресіонізму. Протягом життя він взяв участь у багатьох групових виставках і мав кілька персональних. Вони відбулись: у переходовому таборі Бонегілла відразу після приїзду в Австралію (ймовірно, 1949 р.), у Джилонгу — 1953 р., в Ессендоні — 1966 р., у Мельбурні — 1972 р. За картину «Мертва природа» (фр. *Nature morte* — дослівно — мертва природа) у 1978 р. він отримав перше місце на виставці «Sunbary Rotary Club». У 1986 р. портрет його пензля виборов друге місце ще на одній художній виставці. У 1989 р. Австралійська організація Червоного Хреста влаштувала персональну виставку Василя Цибульського в центрі Мельбурна в приміщенні «State Building City». Кілька робіт художника було продано, одну з них купив японський професор (картину «Нащо мені чорні брови»). На цій виставці виступала діаспорна група бандуристів «Колорит» під керівництвом Галини Корінь [9, спр. 3, арк. 4].

Виставка 1966 р. стала помітною подією в житті української громади Вікторії. Її допоміг підготувати і відкрив в українському домі референт із питань культури Української громади Вікторії Микола Глуховера, який тепло привітав Василя Цибульського й високо оцінив його майстерність і працьовитість. Якщо у Джилонгу митець демонстрував 30 картин, то цього разу широкому загалу було представлено 82 полотна; 35 з них були портретами відомих і мало відомих постатей, письменників, приватних осіб, решта — краєвиди, етюди тощо [2, с. 3].

Дмитро Чуб, який зробив репортаж з цієї виставки, згадує портрети Т. Г. Шевченка, президента УНР в екзилі С. П. Витвицького, письменників Г. Ф. Квітки-Основ'яненка, М. К. Зерова, Івана Багряного, співачки Є. Павловської, діаспорної письменниці З. Когут, співака Я. Лещинського, художнього керівника танцювального ансамблю «Верховина» Я. Булки. Він пише, що «найбільшу увагу глядачів привернули своєю своєрідністю і виключністю портрети Г. Ф. Квітки-Основ'яненка, К. Новохатька, М. К. Зерова, Я. Лещинського та Г. Драган — молодій дівчини в українському вбранні, а також автопортрет самого Василя Цибульського і його дочки Ганни». Найбільш

цікавим Дмитрові Чубу видалось полотно «Буря», якому більше пасувала назва «Я бачив, як вітер берізку зломив», бо в ньому відчувалась експресія, мова фарб. Критик описує цю картину так: «Угорі линуть шматки чорних хмар, гнуться дерева під шаленим натиском вітру, а на передньому плані — зламана берізка». Також Дмитро Чуб згадує невелику картину «Циганча»: «В очах чорнявої дівчинки світиться якась страшна туга, глибокий біль, що проситься до вислову. Недарма біля цього малюка багато глядачів зупиняється, розглядає». Він зазначає, що «майстерно виконані шість зимових красвидів, чудово схопив маляр постать роздягнутої дівчини („На лоні природи“), що йде по піскуватому берегу. Лишаються в пам'яті красвиди з річками та озерами, де митець майстерно відобразив скляну поверхню плеса або хвилі Дніпра з традиційними чайками над ним. Впадає в око, що майже 80 відсотків усіх праць присвячені українській тематиці, що охоплює доробок майстра від перших років малярства до моменту виставки. Тут і хвилі Дніпра, і постать запорожця, і жінка у воді, і етюд „Дівочі сподівання“, і сільські околиці та красвиди Закарпаття — „Марічка“ та „Вівці мої, вівці“. Австралійській тематиці було присвячено лише 10 картин, серед них — кілька красвидів табору Бонегілла» [11, с. 2–3].

До останнього дня свого життя митець продовжував малювати і говорив, що дуже не любить називатися і почуватися пенсіонером, адже відчуває, що його життя тільки-но починається. Він зміг повністю присвятити себе улюбленій справі, започаткував низку тематичних творів, як українських, так і австралійських; створив українську студію, у якій навчались лише українські діти, та студію для дорослих, які мали бажання удосконалити фах, набутий в інших школах. В інтерв'ю Дмитрові Чубу з нагоди золотого ювілею подружнього життя (28 червня 1973 р.). Василь Цибульський сказав: «...Я частіше задумуюсь над тим, чи використав своє життя так, як мріяв у молодості, чи виправдав своє перебування на еміграції. Також з'являються думки про майбутнє: чи ще встигну, чи вдасться перевести заплановані задуми?» [2, с. 2–3]. Помер художник 6 листопада 1992 р.; його поховали на кладовищі Фавкнер у Мельбурні поряд з іншими православними українцями.

Оцінюючи творчий спадок митця, візьмемо на себе сміливість відповісти на його питання. Усе життя і діяльність Василя Цибульського були присвячені Україні. Він зміг пронести любов до батьківщини крізь буремні роки радянської, Другої світової війни та еміграції, достойно представити українську культуру в світі і зробити цим непересічний внесок у її збереження і розвиток.

1. Альманах пошани й визнання Полтавщини : 100 видатних особистостей Полтавщини минулих століть / гол. ред. Л. Омелченко. – Полтава : Артполіграфсервіс, 2003. – 205 с.
2. Глуховева М. Золотий ювілей / М. Глуховева // Церква і життя. – 1973. – Число 19. – С. 2–3.
3. Енциклопедія Української Діаспори : у 7 т. Т. 4 : Австралія — Азія — Африка / гол. ред. В. Маркус ; Наукове Товариство ім. Шевченка, НАН України. – Київ ; Нью-Йорк ; Чикаго, 1995. – 248 с.
4. Знаменні й пам'ятні дати Полтавщини 2009 року : бібліогр. посіб. // Полтавська обласна універсальна наукова бібліотека імені І. П. Котляревського. – Режим доступу: https://www.library.pl.ua/nashi_vidannja/kalendar_znamen_i_pam_dat_poltavshini/osnovni_znamenni_j_pamjatni_dati_poltavshini_2009 – Назва з екрана.
5. Історія родини Цибульських // Світогляд – Енерго. – Режим доступу: http://світогляд.kiev.ua/ru/kultura/istorija_rodini_cibulskih.html – Назва з екрана. – (Дата звернення: 15.05.2020).
6. Нитченко Д. Під сонцем Австралії. Т. 2 : (З хроніки мого життя) / Дмитро Нитченко. – Мельборн : Байда, 1994. – 479 с.
7. Ротач П. Розвіяні по чужині: Полтавці на еміграції: короткий біобібліогр. довід. / П. Ротач. – Полтава : Верстка, 1998. – 162 с.
8. Українці Австралії : енциклопедичний довідник / за заг. ред. В. Шумського, М. Шумського. – Сідней : Вільна Думка ; Товариство Збереження Української Спадщини в Австралії, 2001. – 672 с.
9. Центральний державний архів зарубіжної україніки м. Києва. – Ф. 67 : Цибульський (Цибулько) Василь Євгенович, 1904–1992, художник (Австралія). – Оп. 1.
10. Чуб Д. Маляр В. Цибульський в житті і мистецтві / Д. Чуб // Українські вісті. – 1966. – № 52. – С. 2.
11. Чуб Д. Творчий звіт маляра В. Цибульського / Д. Чуб // Вільна думка. – 1966. – Число 15–16. – С. 3–4.
12. Чуб Д. Василь Цибульський в житті й мистецтві / Д. Чуб // Новий обрій : альманах. – 1980. – Число 6. – С. 191–198.
13. Чутівщина: від давнини до сьогодення : зб. наук. пр. / упоряд. В. М. Усенко. – Полтава : АСМІ, 2018. – 172 с.

REFERENCES

1. Omelchenko, L. (Ed.). (2003). *Almanakh poshany y vyznannia Poltavshchyny: 100 vydatnykh osobystostei Poltavshchyny mynulykh stolit* [Almanac of respect and recognition of Poltava region: 100 outstanding personalities of Poltava region of the past centuries]. Poltava, Ukraine. [In Ukrainian].
2. Hlukhoveva, M. (1973). Zoloty yuvilei [Golden anniversary]. *Tserkva i Zhyttia*, 19, 2-3. [In Ukrainian].
3. Markus, M. (Ed.). (1975). *Entsyklopediia Ukrainskoi Diiaspori*. T. 4: Avstraliia – Aziia – Afryka [Encyclopedia of the Ukrainian Diaspora. Vol. 4: Australia – Asia – Africa]. Kyiv, Ukraine; New York, NY; Chicago, IL. [In Ukrainian].
4. Znameniti y pamiatni daty Poltavshchyny 2009 roku [Famous and memorable dates of Poltava region in 2009]. (2009). In *Poltavska oblasna Univer-*

- salna Naukova Biblioteka imeni I. P. Kotliarevskoho*. Retrieved from https://www.library.pl.ua/nashi_vidannja/kalendar_znamen_i_pam_dat_polt_avshini/osnovni_znamenni_j_pamjatni_dati_poltavshini_200 [In Ukrainian].
5. Istoriiia rodyny Tsybul'skykh [History of the Tsybul'skys]. (2020). In *Svitohliad – Enerho*. Retrieved from http://світгляд.kiev.ua/ru/kultura/istorija_rodini_cibul'skih.html (Date of access: 2020, May 15). [In Ukrainian].
 6. Nytchenko, D. (1994). *Pid sontsem Avstralii. T. 2: (Z khroniky moho zhyttia)* [Under the sun of Australia. Vol. 2: (From the chronicle of my life)]. Melbourne, Australia: Baida. [In Ukrainian].
 7. Rotach P. (1998). *Rozviiani po chuzhyni: Poltavtsi na emihratsii* [Scattered abroad: Poltava residents in exile]. Poltava, Ukraine: Verstka. [In Ukrainian].
 8. Shum'skyi, V., & Shum'skyi, M. (Eds.). (2001). *Ukrainci Avstralii* [Ukrainians in Australia] Sydney, Australia: Vilna Dumka, Tovarystvo Zberezhennia Ukrain'skoi Spadshchyny v Avstralii. [In Ukrainian].
 9. Fond 67: Tsybul'skyi (Tsybulko) Vasyly Yevhenovych, 1904–1992, artist (Australia), Inventory 1. Central State Archives of Foreign Archival Ukrainianica. Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
 10. Chub D. (1966). Maliar V. Tsybul'skyi v zhytti i mystetstvi [Painter V. Tsybul'sky in life and art]. *Ukrainski visti*, 52, 2. [In Ukrainian].
 11. Chub D. (1966). Tvorchyi zvit maliara V. Tsybul'skoho [Creative report of painter V. Tsybul'sky]. *Vilna dumka*, 15-16, 3-4. [In Ukrainian].
 12. Chub D. (1980). Vasyly Tsybul'sky v zhytti y mystetstvi [Vasyly Tsybul'sky in life and art]. *Novyi obrii*, 6, 191-198. [In Ukrainian].
 13. Usenko, V. M. (Comp.). (2018). *Chutivshchyna: vid davnyiny do sohodennia* [Chutivshchyna: from ancient times to the present]. Poltava, Ukraine: ASMI. [In Ukrainian].

Стаття надійшла 25.05.2020 р.

Tetiana PERGA, Candidate of Historical Sciences, Senior Research Associate, State Institution “Institute of World History of the National Academy of Sciences of Ukraine” (Kyiv, Ukraine).

Outstanding Ukrainian artists in Australia: Vasil Tsybul'sky.

The article for the first time presents a detailed biography of the artist Vasil Evgenovich Tsybul'sky (Tsybulko) (1904-1992) – an outstanding representative of the Ukrainian diaspora in Australia. The author has found the fragmentation in research of life and activity of the artist in the national and foreign historiography. These have determined the task of the article – to fill the existing scientific gap. The biography of V. Tsybul'sky is based on the analysis of articles in periodicals and reference materials of the Ukrainian diaspora in Australia, as well as materials and documented sources of the artist's personal fund in Ukraine (F. 67 of Central State Archives of Foreign Archival Ukrainianica (CSAFU)). The author used biographical documents, documents related to the artist's creative activity, letters to him, articles by foreign critics about his work. Most of materials of the fund have not yet been published and are of considerable practical interest given the important role that artist played in the preservation and development of the Ukrainian culture in the Australian continent. Some documents were put into scientific circulation for the first time, in particular, a letter from Vatican from Patriarch Joseph

Slipyi (Blind) with thanks to V. Tsybulsky for transferring the artist's painting to the Ukrainian Catholic Museum in Rome. Complex of these materials allow reconstructing the main stages of V. Tsybulsky's biography: staying in the USSR; life in the camps for displaced persons in Germany; and in emigration in Australia. In addition, the author made a brief overview of his artistic activity.

Key words: Vasil Evgenovich Tsybulsky, Ukrainian diaspora, Ukrainian art, artist, Australia, V. Tsybulsky personal fund at CSAFU.